

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

a) În domeniul impozitului pe profit

Pentru înlăturarea obstacolelor în calea schimburilor comerciale și adaptarea structurilor de producție la dimensiunea comunitară a pieței se impune continuarea transpunerii prevederilor Directivei 90/434/CEE privind impunerea fuziunilor, divizărilor și transferului activelor și schimburilor de valori mobiliare între companii ale unor state membre diferite, amendată prin Directiva 2005/19/CE. În acest context se adoptă reglementările privind:

- regimul fiscal al sediilor permanente aparținând societăților cedente din România;
- regimul fiscal aplicabil "societăților europene"¹ și "societăților cooperative europene"², înființate potrivit legislației europene.

Descrierea situației actuale

În domeniul impozitului pe profit

Directiva 90/434/CEE privind impunerea fuziunilor, divizărilor și transferului activelor și schimburilor de valori mobiliare între companii ale unor state membre diferite, amendată prin Directiva 2005/19/CE prevede un regim fiscal special aplicabil transferului sediului social al unei "societăți europene" (SE) sau al unei "societăți cooperative europene" (SCE) și o serie de reglementări privind regimul fiscal al sediilor permanente aparținând societăților cedente. Procesul de transpunere a Directivei menționate a început la 1 ianuarie 2007 în cadrul prevederilor titlului II – Impozitul pe profit – din Codul fiscal dar, în contextul în care legislația privind constituirea și funcționarea societăților comerciale nu prevedea cadrul juridic de înregistrare a acestor persoane juridice (SE, SCE), nu s-au inclus și prevederi referitoare la "societățile europene" și "societățile cooperative europene", înființate potrivit legislației europene.

¹ SE este o societate de capital pe acțiuni constituită în baza reglementărilor europene prevăzute de Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 2157/2001 din 8 octombrie 2001 privind statutul societății europene cu activitate economică la nivel european, ai căror acționari sunt societăți comerciale din statele membre UE.

² SCE este o formă juridică europeană pentru cooperative, constituită în baza Regulamentului Consiliului Uniunii Europene nr. 1435 din 22 iulie 2003 privind statutul societății cooperative europene.

Prevederile legale referitoare la instituirea cadrului juridic necesar pentru înregistrarea "societăților europene" și a "societăților cooperative europene", înființate potrivit legislației europene au fost adoptate ulterior, prin modificarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale (august 2008).

b) În domeniul TVA

Proiectul de lege a fost elaborat ca urmare a obligației transpunerii în legislația națională și a aplicării de la data de 1 ianuarie 2010 a prevederilor directivelor europene care modifică Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, respectiv:

- Directiva 2008/8/CE de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește locul de prestare a serviciilor,
- Directiva 2008/117/CE de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în vederea combaterii fraudei fiscale legate de operațiunile intracomunitare,
- Directiva 2008/9/CE de stabilire a normelor detaliate privind rambursarea taxei pe valoarea adăugată, prevăzută în Directiva 2006/112/CE, către persoane impozabile stabilite în alt stat membru decât statul membru de rambursare.

Aceste directive se vor aplica de către toate statele membre începând cu data de 1 ianuarie 2010.

De asemenea, proiectul de act normativ conține și modificări impuse pentru evitarea procedurii de infringement, pentru care am fost prenotificați de Comisia Europeană în cursul lunii iulie 2009, cu privire la informațiile care sunt obligatorii a fi înscrise în facturi. Au fost modificate o serie de articole pentru alinierea la jurisprudența Curții Europene de Justiție cu privire la definirea sediului fix și a persoanei stabilite, din punct de vedere al TVA (C-73/2006 Planzer) precum și unele prevederi referitoare la deducerea TVA în cazul aplicării taxării inverse (C- 95 și C-96/2007 Ecotrade).

Descrierea situației actuale

Potrivit actualelor prevederi legale, pentru a stabili statul în care are loc un serviciu, respectiv locul unde este impozitat din punct de vedere al TVA, atunci când prestatorul și beneficiarul nu sunt stabiliți în același stat, se aplică o serie de reguli care trebuie să conducă la aplicarea uniformă a legislației pe teritoriul comunitar, astfel încât să nu fie situații de dublă impozitare, dar nici de detaxare a serviciilor. Astfel, serviciile legate de bunuri imobile se impozitează la locul unde se află bunul imobil, majoritatea serviciilor intracomunitare, cum sunt serviciile de transport intracomunitar și cele accesorii transportului, lucrările asupra bunurilor mobile corporale, serviciile de intermediere, se impozitează în statul membru din care beneficiarul comunică un cod valabil de TVA. Orice fel de servicii care nu se încadrează pe excepțiile prevăzute de lege trebuie impozitate conform regulii generale, respectiv la locul unde este stabilit prestatorul serviciilor. Nu se depun declarații recapitulative pentru serviciile

prestate intracomunitar.

În ceea ce privește raportarea informațiilor referitoare la operațiunile intracomunitare, în legislația actuală se prevede obligativitatea depunerii de declarații recapitulative trimestriale pentru livrările și achizițiile intracomunitare. Informațiile din declarațiile recapitulative se preiau în sistemul VIES pentru a permite controlul acestora de către statele membre.

Rambursările de TVA către persoane impozabile nestabilite în România se realizează în prezent pe baza regulilor stabilite prin Directiva 79/1072/EEC. Aceste rambursări trebuie efectuate pentru cumpărările din România de bunuri și servicii efectuate de persoane impozabile stabilite în alte state membre, pe baza cererilor de rambursare și a documentelor justificative care se depun pe suport de hârtie în România. Specific acestor rambursări este faptul că ele se acordă numai persoanelor impozabile care nu au obligația să se înregistreze în România în scopuri de TVA. Persoanele impozabile din România pot la rândul lor să solicite rambursări de TVA pentru cumpărările din alte state membre, depunând pe suport de hârtie cereri de rambursare și facturile aferente la autoritățile fiscale din respectivele state membre.

Codul fiscal instituie o serie de obligații privind înscrierea obligatorie în facturi a unor mențiuni precum: neinclus în baza de impozitare, scutit fără drept de deducere, scutit cu drept de deducere, fapt care nu este permis de directivele europene.

c) În domeniul accizelor

Obligația adoptării până la 31 decembrie 2009 a actului normativ cu privire la transpunerea în legislația națională a Directivei 2008/118/CE care reglementează regimul general al accizelor, obligație prevăzută la art. 48 din directivă pentru toate statele membre.

Prin această directivă se abrogă prevederile Directivei 92/12/CEE privind regimul general al produselor supuse accizelor și privind deținerea, circulația și monitorizarea acestor produse.

De asemenea, prin noua directivă se modifică principiul de urmărire și control a circulației intracomunitare a produselor accizabile în regim suspensiv de accize, prin instituirea sistemului electronic (EMCS – Excise movement control system), România înscriindu-se în rândul statelor membre inițiatoare pentru implementarea acestui sistem.

Eliminarea din sfera de aplicare a accizelor a produselor pentru care accizele sunt stabilite în cote procentuale pentru evitarea declanșării de către Comisia Europeană a procedurii de infringement împotriva României și implicit aplicarea de măsuri sancționatorii.

Descrierea situației actuale

Legislația națională din domeniul accizelor este în concordanță cu prevederile Directivei 92/12/CEE, directivă care se abrogă prin Directiva 2008/118/CE. Prevederile noii directive au intrat în vigoare la data de 15 ianuarie 2009 și vor trebui transpuse în legislația națională prin adoptarea și publicarea actelor

normative cu putere de lege până la 31 decembrie 2009, deși ea se aplică efectiv începând cu 1 aprilie 2010.

În legătură cu sistemul EMCS, menționăm că întrucât România este unul din statele membre inițiatore pentru implementarea acestuia, activitățile aferente au început încă de la 1 ianuarie 2008. Urmează ca cel târziu la 1 ianuarie 2010 să se implementeze faza 3, ce va cuprinde dezvoltarea aplicațiilor specifice revizuite de administrațiile statelor membre și testarea de conformitate. Riscurile identificate pe linia implementării sistemului constau în amânarea continuării activităților specifice până la adoptarea legislației prin care se transpun noile reglementări în domeniul accizelor. Această amânare conduce la întâzieri în luarea deciziilor, în integrarea cu sistemele conexe și transferul cunoștințelor către beneficiari, cu impact semnificativ nefavorabil în calitatea analizei de business.

Totodată, legislația națională prevede accize stabilite în cote procentuale, care sunt aplicate asupra bazei de impozitare ca valoare determinată pe baza prețurilor pentru produse cum ar fi: bijuterii din aur și/sau din platină, confecții din blănuri naturale, parfumuri, articole din cristal, iahturi și alte nave și ambarcațiuni cu sau fără motor pentru agrement, arme și arme de vânătoare, altele decât cele de uz militar, motoare cu putere peste 25 CP pentru iahturi și alte ambarcațiuni pentru agrement. Acest fapt a condus la sesizarea de către Comisia Europeană referitor la o posibilă încălcare a prevederilor art. 90 din Tratatul de instituire a Comunităților Europene. Neprezentarea de către România a unor garanții solide privind eliminarea discriminării existente la impozitarea produselor respective din producția internă comparativ cu cele provenite din alte state membre, va duce la declanșarea *procedurii de infringement*. În această privință, România și-a luat angajamentul față de Comisia Europeană de a modifica legislația națională până la 31 decembrie 2009, cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2010, în sensul eliminării accizelor stabilite în cotă procentuală.

Schimbări preconizate

a) În domeniul impozitului pe profit

Pentru continuarea transunerii în legislația națională a Directivei 90/434/CEE (privind impunerea fuziunilor, divizărilor și transferului activelor și schimburilor de valori mobiliare între companii ale statelor membre), amendată prin Directiva 2005/19/CE se propune stabilirea regimului fiscal aplicabile societăților europene (SE) sau societăților cooperative europene. Prin transpunerea Directivei 90/434/CEE legislația națională se completează cu următoarele prevederi:

- includerea acestor tipuri de societăți în categoria contribuabililor obligați la plata impozitului pe profit;
- stabilirea regulilor fiscale aplicabile în situația transferului sediului social al unei "societăți europene" (SE) sau al unei "societăți cooperative europene" (SCE) din România în alte state membre ale Uniunii Europene ;

- stabilirea regimului fiscal al sediilor permanente aparținând societăților cedente din România.

b) În domeniul TVA

Directiva 2008/8/CE de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește locul de prestare a serviciilor. Realizarea pieței interne, globalizarea, dereglementarea și schimbările tehnologice au contribuit la producerea unor schimbări de proporții în volumul și natura comerțului cu servicii. Posibilitatea prestării la distanță a unui număr de servicii este din ce în ce mai mare. Pentru o mai bună funcționare a pieței interne s-a conturat necesitatea modificării Directivei 2006/112/CE ca urmare a strategiei Comisiei de modernizare și simplificare a modului de operare a sistemului comun de TVA. Conform noilor reguli, atunci când prestatorul și beneficiarul nu sunt stabiliți în același stat se vor aplica următoarele reguli:

- serviciile prestate de o persoană impozabilă către o altă persoană impozabilă vor avea locul, respectiv se vor impozita la locul unde este stabilit beneficiarul, indiferent că este o persoană impozabilă stabilită în interiorul Comunității sau în afara Comunității;

- serviciile prestate de o persoană impozabilă către o persoană neimpozabilă vor avea locul, respectiv se vor impozita, acolo unde este stabilit prestatorul.

De la aceste reguli generale există excepții stabilite expres de directiva europeană, astfel: serviciile legate de bunuri imobile, care se vor impozita la locul unde se află bunul imobil; serviciile de restaurant și catering care se vor impozita la locul prestării efective, ș.a.

.Aceași directivă stabilește că pentru serviciile prestate către persoane impozabile stabilite în Comunitate se vor depune declarații recapitulative, asemenea celor care se depun în prezent pentru livrări și achiziții intracomunitare de bunuri.

Directiva 2008/117/CE de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în vederea combaterii fraudei fiscale legate de operațiunile intracomunitare care este transpusă în proiectul de lege, se referă la perioada de depunere a declarațiilor recapitulative. Începând cu anul 2010 declarațiile recapitulative se vor depune lunar atât pentru livrările/achizițiile intracomunitare de bunuri, cât și pentru serviciile prestate intracomunitar. Această măsură este considerată una dintre cele mai importante măsuri legislative pentru combaterea evaziunii fiscale, deoarece va permite un control mai eficient, în timp real, al operațiunilor intracomunitare. Actualul termen de 3 luni nu permitea controlul operațiunilor decât după o perioadă de aproape 4 luni, suficient pentru ca operatorii economici frauduloși să dispară înainte ca autoritățile fiscale să aibă posibilitatea să detecteze aceste operațiuni frauduloase.

Directiva 2008/9/CE de stabilire a normelor detaliate privind rambursarea taxei

pe valoarea adăugată, prevăzută în Directiva 2006/112/CE, către persoane impozabile stabilite în alt stat membru decât statul membru de rambursare, înlocuiește Directiva 79/1072/EEC, în baza căreia se efectuează în prezent rambursările de TVA către persoane impozabile din alte state membre. Potrivit noilor reguli autoritatea fiscală din România va primi prin intermediul unui portal electronic cererile de rambursare a persoanelor impozabile din România și le va transmite electronic în fiecare stat membru din care operatorii economici români solicită rambursarea taxei plătite pentru diverse achiziții efectuate. De asemenea prin intermediul aceluiași portal electronic vor fi primite cererile de rambursare transmise de autoritățile fiscale din alte state membre și care au fost depuse de operatorii economici stabiliți în Comunitate pentru achizițiile efectuate în România. Schimbul de informații și documentele necesare în vederea rambursării taxei pe valoarea adăugată se realizează, în principal, tot pe cale electronică. De asemenea, se stabilesc termene precise de soluționare a cererilor de rambursare și plată de dobânzi în situația în care aceste termene nu sunt respectate.

S-a eliminat obligativitatea înscrierii în facturi a unor mențiuni exprese pentru evitarea declanșării procedurii de infringement pentru care România a fost prenotificată în cursul lunii iulie 2009.

c) În domeniul accizelor

Pentru îndeplinirea responsabilității de implementare a legislației comunitare în sistemul de drept național, precum și pentru respectarea dreptului comunitar, prin proiectul de act normativ se propun, în principal, următoarele:

A. Transpunerea prevederilor Directivei 2008/118/CE care va conduce la:

- modificarea și completarea unor definiții ale operatorilor economici ce efectuează operațiuni cu produse accizabile (de exemplu destinatar înregistrat, expeditor înregistrat);
- redefinirea momentului de eliberare pentru consum a produselor supuse accizelor armonizate;
- definirea expresă a plătitorilor de accize în cazul produselor supuse accizelor armonizate;
- crearea cadrului juridic necesar introducerii sistemului informatizat pentru facilitarea și monitorizarea circulației intracomunitare a produselor accizabile în regim suspensiv de accize (EMCS);
- stabilirea procedurilor care trebuie utilizate pentru aplicarea sistemului informatizat;
- introducerea posibilității de împărțire a responsabilității de garantare a riscului de neplată a accizelor care ar putea deveni exigibile;
- stabilirea regimului accizelor pentru lipsurile și pierderile de produse accizabile în afara regimului suspensiv de accize (produse cu accize plătite);

B. Eliminarea din sfera de aplicare a accizelor a produselor pentru care accizele sunt stabilite în cote procentuale;

C. Stabilirea unor dispoziții tranzitorii pentru deplasările de produse accizabile în regim suspensiv de accize către alte state membre care nu au adoptat

sistemul informatizat.

Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Nu este cazul

2. Impactul asupra mediului de afaceri

În domeniul impozitului pe profit va avea influențe favorabile în sensul înființării de societăți europene sau societăți cooperative europene în România.

În domeniul TVA

Directiva 2008/8/CE de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește locul de prestare a serviciilor, implică pe de o parte sarcini administrative suplimentare pentru operatorii economici care vor trebui să depună declarații recapitulative pentru serviciile intracomunitare dar, în același timp, pentru majoritatea serviciilor regulile se simplifică față de cele aplicate în prezent ducând la reducerea sarcinilor administrative.

Directiva 2008/117/CE, care impune depunerea lunară a declarațiilor recapitulative va crea un climat de concurență loială și la eliminarea distorsiunilor care apar datorită evaziunii fiscale.

Având în vedere că nu va mai fi necesară prezentarea fizică a documentelor de rambursare și nici prezența fizică a solicitantului în statul membru de rambursare, directiva 2008/9/CE de stabilire a normelor detaliate privind rambursarea taxei pe valoarea adăugată, prevăzută în Directiva 2006/112/CE, către persoane impozabile stabilite în alt stat membru decât statul membru de rambursare, va avea influențe favorabile asupra mediului de afaceri, diminuând simțitor cheltuielile legate de obținerea unei rambursări de TVA din alt stat membru.

c) În domeniul accizelor

Simplificarea procedurilor administrative prin introducerea sistemului electronic de urmărire și control a deplasărilor produselor accizabile în regim suspensiv de accize.

3. Impactul social

Nu este cazul.

4. Impactul asupra mediului

Nu este cazul.

5. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

În domeniul TVA

Nu se poate cuantifica exact influența asupra veniturilor bugetului de stat și PIB, determinată de introducerea noilor reguli în domeniul TVA, dar nu sunt de așteptat influențe nefavorabile, având în vedere că în România volumul serviciilor prestate de operatori din Comunitate direct către persoane fizice este nesemnificativ.

În ce privește serviciile primite de persoane impozabile din România, acestea vor fi impozitate în România, dar aplicarea sistemului de taxare inversă obligatoriu impus de directivă pentru plata TVA, cu puține excepții în cazul persoanelor care nu au drept de deducere a taxei pe valoarea adăugată, nu va conduce la influențe favorabile de cash – flow asupra veniturilor bugetare.

Sunt așteptate influențe favorabile ca urmare a transpunerii Directivei 2008/117/CE care prevede depunerea lunară a declarațiilor recapitulative pentru operațiuni intracomunitare. Noile prevederi vor duce la diminuarea fraudei fiscale și, în acest fel, la diminuarea pierderilor de venituri la buget.

În domeniul accizelor

Reducerea veniturilor la bugetul de stat cu cca 53 mil. lei (0,01% din PIB), pentru anul 2010.

Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației in vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Modificarea normelor metodologice de aplicare a Codului fiscal și a unor ordine ale ministrului finanțelor publice.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară

Proiectul de lege transpune prevederile următoarelor directive europene:

a) În domeniul impozitului pe profit

Art. 1 lit. b), art. 2 lit. j), art. 10, art. 10b din Directiva 90/434/CEE privind impunerea fuziunilor, divizărilor și transferului activelor și schimburilor de valori mobiliare între companii ale unor state membre diferite, amendată prin Directiva 2005/19/CE.

b) În domeniul TVA

-Directiva 2008/8/CE de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește locul de prestare a serviciilor,
-Directiva 2008/117/CE de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în vederea combaterii fraudei fiscale legate de operațiunile intracomunitare,
-Directiva 2008/9/CE de stabilire a normelor detaliate privind rambursarea taxei pe valoarea adăugată, prevăzută în Directiva 2006/112/CE, către persoane impozabile stabilite în alt stat membru decât statul membru de rambursare.

c) În domeniul accizelor

Directiva 2008/118/CE care reglementează regimul general al accizelor.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Modificările legislative nu contravin jurisprudenței europene.

Hotărârile Curții Europene de Justiție în cazurile C - 47/88 (Comisia vs. Danemarca), C - 152/89 (Comisia vs. Luxemburg), C - 345/93 (Nunes Tadeu), C - 213/96 (Outokumpu), C - 101/00 (Siilin), C-73/2006 (Planzer), C- 95 și C-96/2007(Ecotrade).

4. Evaluarea conformității

Prevederile referitoare la impozitul pe profit, TVA și accize respectă în totalitate acquis-ul comunitar în domeniul impozitului pe profit, TVA și al accizelor.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Nu este cazul.

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a**Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ**

Hotărârea Guvernului nr. 521/2005 prevede consultarea structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale și, ca atare, au avut loc întâlniri cu aceste structuri în care acestea și-au exprimat acordul asupra proiectului de act normativ.

Proiectul de act normativ a fost transmis spre consultare și Asociației

Comunelor din România, Asociației Orașelor din România, Asociației Municipiilor din România, Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România, precum și Ministerului Administrației și Internelor.

Proiectul de act normativ se publică pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și se dezbate în cadrul Comisiei de Dialog Social la care participă reprezentanți ai organismelor interesate .

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Secțiunea a 8-a
Măsurile de implementare

Având în vedere cele prezentate, am elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, pe care îl supunem spre aprobare.

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE,
Gheorghe POGEA

AVIZAT,

MINISTRUL JUSTIȚIEI ȘI LIBERTĂȚILOR CETĂȚENEȘTI,

Cătălin Marian PREDOIU

MINISTRUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR,

Dan NICA

DEPARTAMENTUL PENTRU AFACERI EUROPENE,

MINISTRU
Vasile PUȘCAȘ